

Felvételi magyar nyelvből és irodalomból - próbateszt

Balassi Bálint: *Egy katonaének* (részlet)

„ ... <i>Veres zászlók alatt lobogós kopiát</i>	<i>Az éles szablyákban örvendeznek méltán,</i>
<i>Vitézek ott viselik,</i>	<i>Mert ők fejeket szednek,</i>
<i>Roppant sereg előtt távol az sík mezőt</i>	<i>Viadalhelyeken véresen, sebesen,</i>
<i>Széllyel nyargalják, nézik,</i>	<i>Halva sokan feküsznek,</i>
<i>Az párduckákkal, fényes sisakokkal,</i>	<i>Sok vad s madár gyomra gyakran koporsója</i>
<i>Forgókkal szép mindenik. ...</i>	<i>Vitézül holt testeknek. ... ”</i>

1. Jelöld meg a fenti részletből kiemelt alábbi szavak közül azt, amelynek a jelentése: hajlított pengéjű lovassági kard!

- A. szablya B. kopia C. párduckápa D. forgó

2. Állapítsd meg az idézett részlet alapján, hogy az alábbi állítások közül melyik helytelen!

- A. a vitézek kedvelik a jól megélesített vágófegyvereket
B. a harcok helyszíne a lakott területen kívül esik
C. az elesett vitézeket a hadszíntéren eltemetik
D. a vitézek díszes öltözetben harcolnak

3. Döntsd el, hogy az alábbiakban felsorolt várak közül melyik bejárata mellett található Balassi-emléktábla! E vár szerepel Balassi Bálint életrajzában.

- A. zólyomi B. krasznahorkai C. trencsényi D. szepesi

4. Válaszd ki az alábbiak közül azt a költőt, akire – Balassi Bálinthoz hasonlóan – poeta doctusként tekintünk!

- A. Kosztolányi Dezső B. Babits Mihály C. Juhász Gyula D. Tóth Árpád

5. Írd le a sereg nagyságára vonatkozó *roppant* szó egy szinonimáját!

.....

6.* Alkoss egy mondatot a *forgó* szó felhasználásával úgy, hogy a *forgó* melléknévi igenévként szerepeljen benne!

.....

7. Keress és írd ki egy példát a fenti részletből a szóösszetételre!

.....

8.* Határozd meg a lehető legpontosabban a részletben kijelölt mondat fajtáját a mondatok szerkezeti felosztása szerint!

.....
9.* Írd le a teljes nevét annak a személynek, akihez Balassi Bálint a *Hogy Júliára találá, így köszöne néki* című költeményét írta!

.....
10.* Nevezd meg azt a verselési módot, amelyben *A végek dicsérete* c. költemény íródott!

.....
/14

Mikszáth Kálmán: *A néhai bárány* (részlet)

„Hát amint a Csorba Gergelyéktől befordulnak, a Kocsipálék csüre mögül egyszer csak szembe jön az egész előljáróság meg a főemberek, köztük Sós Pál uram is, ünnepiesen felöltözve, újdonság ködmönben, mely panyókára fogva lógott a válláról. Igaz biz'a - az új templomot szentelték itt föl a mai napon.

- *Nézd, Boriskám! Nézd meg jól azt a hosszú hajú magas embert – súgja kis húgának Ágnes -, az vitte el a Cukrit.*

Éppen a községházához értek őkegyelmeik, s minthogy Sánta-Radó Ferenc uram azt találta megjegyezni a földélre, hogy új zsúp kellene rá, megállottak a falu hatalmasai, s műértőleg nézegették az ócska eszterhaját.”

11. Döntsd el az idézett részlet alapján, hogy a település előkelősége honnan indult el és hova érkezett meg!

- A. a csürtől a községházáig
- B. a csürtől a templomig

- C. a községházától a templomig
- D. a templomtól a községházáig

12. Határozd meg, hogy a falu egyik előljárójának kritikája a községháza melyik részére vonatkozott!

- A. pincéjére
- B. tetejére
- C. ablakára
- D. bejáratára

13. Döntsd el, hogy az alábbi művek közül melyiknek nem Mikszáth Kálmán a szerzője!

A. Szent Péter esernyője

C. Pacsirta

B. Beszterce ostroma

D. Különös házasság

14. Válaszd ki az alábbi fogalmak közül azt, amelyik nem kapcsolódik Mikszáthhoz!

A. romantika

B. anekdota

C. Mauks Ilona

D. Szklabonya

15. Írd le, ki (vagy mi) volt Cukri, akit (vagy amelyet) Ágnes szerint a hosszú hajú magas ember vitt el!

.....

16.* Írd le, hogy milyen tárgy által bizonyosodott be Sós Pál bűnössége!

.....

17. Nevezd meg azt a Mikszáth-kötetet, amelyben *A néhai bárány* c. elbeszélés található!

.....

18.* Nevezd meg azt a Mikszáth korában jellemző társadalmi réteget, amelynek tagjai elszegényedett, birtokaikat elvesztő, ám társadalmi rangjukhoz, úri életformájukhoz ragaszkodó nemesek voltak!

.....

19. Írd ki az idézett részlet utolsó mondatából a birtokos jelzős szószerkezetet!

.....

20. Az idézett részletben szereplő *Sós* vezetéknevet *Soós* alakban írjuk le. Nevezd meg azt a helyesírási alapelvet, amelyet a név megváltoztatott írásában felfedezettél!

.....

/12

Weöres Sándor: *Az éjszaka csodái* (részlet)

„ ... *Ni, a Gős pék ketté-bomlott*

és kergeti önmagát.

Balogh úr a templomtornyot

fújja, mint a furulyát,

azt fújja, hogy: „Ne sirasson”,

Vigláb néni peckes-módon

sétálgat a sürgönydróton,

krinolinja lyukas-hordó,

kezében egy napraforgó,

vékony nyakán férfi-gallér,

mégis könnyezik belé –

oldalán egy szép gavallér. ...”

Ott meg a cukrász-kisasszony

típeg fejfelé -

21. Döntsd el a részlet alapján, hogy az alábbi párosítások közül melyik helytelen!

- A. néni – egy férfival sétál
- B. cukráslány – fejen állva jár
- C. pék – az egyik fele magát üzi
- D. úr – a templom tetejét hangszerként kezeli

22. Határozd meg, hogy a részlet alábbi szereplői közül melyik nem végez semmilyen mozgást!

- A. Vigláb néni
- B. Balogh úr
- C. Gös pék
- D. a cukrász-kisasszony

23. Döntsd el, hogy az alábbi alkotók közül ki nem volt Weöres Sándor kortársa!

- A. Szabó Lőrinc
- B. Illyés Gyula
- C. Márai Sándor
- D. Arany János

24. Döntsd el, hogy a versrészletben szereplő *mégis* kötőszó a mellérendelő mondatok melyik fajtájának az eszköze!

- A. választó
- B. kapcsolatos
- C. magyarázó
- D. ellentétes

25.* A költemény címe és az idézett részlet érdekes képei alapján állapítsd meg és írd le, hogy vajon mi a témája a Weöres-versnek!

.....

26.* Írd le annak a híres kulturális folyóiratnak a nevét, amelynek harmadik nemzedékéhez Weöres Sándor is tartozott!

.....

27. Írd le, hogy mit jelent az egyik Weöres Sándor-vers címében is szereplő *ars poetica* szó magyarul!

.....

28.* Nevezd meg a lehető legpontosabban a *fűjja* szóban található toldalék fajtáját!

.....

29. Írd le szótagolva Weöres Sándor vezetéknévét!

.....

30.* Írj ki a versrészletből egy névmást, majd a lehető legpontosabban határozd meg a
a fajtáját!